

המחלקה ללשון העברית

(סימן מחשב 123)

מטרת הלימודים

להקנות ידע בלשון העברית לתקופותיה ולתחומיה.
לתת לתלמידים כלים בלשניים ופילולוגיים למחקר העברית בזיקה ללשונות השמיות וללשונות מערביות בנות זמננו.
להכשיר את התלמידים ללימודים מתקדמים, לרבות מחקר ועריכה לשונית (ראו תארים שני ושלישי).

מבנה הלימודים

- תוכנית דו-מחלקתית
 - תוכנית מחלקה ראשית
 - חטיבת לימודים מורחבת
- תוכנית הלימודים – דו-מחלקתי (54 נק"ז)**

שנה א'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-2571	¹ מבוא לדקדוק העברי א'	2	-	2	4	א'+ב'
123-1-2581	מבוא לדקדוק העברי ב'	2	-	2		
123-1-0119	¹ יסודות התחביר	2	-	2	2	א'
123-1-1451	תורת ההגה של העברית החדשה	2	-	2	2	א'
123-1-1081	תורת ההגה של לשון המקרא	2	-	2	2	ב'
123-1-1651	הדרכה ביבליוגרפית	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-1461	סמנטיקה	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-1011	ניקוד א'	2	-	2	4	א'+ב'
123-1-2331	ניקוד ב'	2	-	2		
123-1-1311	תולדות הלשון העברית	2	-	2	2	א'/ב'

תנאי מעבר לשנה ב'

1. ציון עובר בכל קורסי שנה א' (פירושו של דבר שסטודנט שנכשל אפילו בקורס אחד לא יוכל לעבור לשנה העוקבת). ציון עובר בשיעורי המחלקה הוא ככלל 56, אך בקורסים 'ניקוד' ו'ערבית בסיסית' הציון העובר הוא 65. בקורסים 'יסודות התחביר' ו'מבוא לדקדוק העברי' הציון העובר הוא 75. אלה הם קורסי קדם לרוב השיעורים בשנים ב' ו-ג'. הרשמה לקורס כלשהו מותנית בסיום קורס-הקדם שלו בהצלחה.

¹ בקורסים 'מבוא לדקדוק העברי' ו'יסודות התחביר' יתקיימו בחינות פטור בשבוע הראשון ללימודים.

2. ממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי שנה א' במחלקה.

3. פטור מלא מלימודי עברית.

שנה ב'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-5001	ערבית בסיסית	2	-	2	2	א'
123-1-0109	² ערבית לחוקרי עברית	2	-	2	2	ב'
123-1-1131	תורת הצורות של לשון המקרא א'	2	-	2	4	א'+ב'
123-1-2261	³ תורת הצורות של לשון המקרא ב'	2	-	2		
123-1-1801	⁴ לשון חז"ל – מבוא	2	-	2	2	א'
123-1-1141	תחביר העברית החדשה	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-1071	⁵ חקר השיח של העברית החדשה	2	-	2	2	א'

בנוסף חייב כל תלמיד להירשם לשניים משלושת קורסי הבחירה האלה:

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-1811	⁶ לשון חז"ל – צורות	2	-	2	2	ב'
123-1-0220	⁷ פרגמטיקה של העברית החדשה	2	-	2	2	ב'
123-1-0097	⁸ שפה וחברה	2	-	2	2	ב'

² קורס קדם: 'ערבית בסיסית' (או פטור מן הקורס 'ערבית בסיסית' – ראו פטורים ותגבורים להלן).

³ קורס קדם: 'תורת ההגה של לשון המקרא'.

⁴ קורסי קדם: 'תורת ההגה של לשון המקרא', 'תורת הצורות של לשון המקרא' (נלמד במקביל).

⁵ קורס קדם: 'סמנטיקה'.

⁶ קורס קדם: 'לשון חז"ל – מבוא'.

⁷ קורס קדם: 'חקר השיח של העברית החדשה'.

⁸ קורס קדם: 'תורת ההגה של העברית החדשה'.

תנאי מעבר לשנה ג'

ציון 56 בכל קורסי שנה ב' וממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי המחלקה.

שנה ג'

קורסי חובה וסמינרים

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-1091	⁹ ארמית מקראית	2	-	2	2	א' / ב'
123-1-1351	¹⁰ הלשון העברית של ימי הביניים	2	-	2	2	א' / ב'
123-1-0031	כתיבה מדעית	2	-	2	2	א'
123-1-0021	² עברית מקראית : טקסט ולשון	2	-	2	2	א' / ב'
	סמינר א'	2	-	2	4	א' + ב'
	סמינר ב'	2	-	2		

באישור המרצה וועדת ההוראה ניתן ללמוד את הסמינר גם בשנה ב'.

בנוסף חייב כל תלמיד להירשם לשניים משלושה קורסי בחירה שיוצעו מדי שנה.

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	קורס בחירה	2	-	2	2	א' / ב'
	קורס בחירה	2	-	2	2	א' / ב'
	קורס בחירה	2	-	2	2	א' / ב'

תוכנית הלימודים – מחלקה ראשית (80 נק"ז)

הלימודים בתוכנית זו טעונים אישור מטעם ועדת ההוראה של המחלקה ומותנים בממוצע 80 ומעלה בציוני שנה א'. המחלקה מעודדת לימודים במסגרת הזאת.

שנה א' (זהה לתוכנית הדו-מחלקתית)

קורסי חובה

⁹ קורס קדם : 'תורת ההגה של לשון המקרא'. דרישת קדם לתלמידי המחלקה למקרא שאינם תלמידי לשון : 'עברית מקראית'.

¹⁰ קורסי קדם : 'תורת הצורות של לשון המקרא', 'לשון חז"ל – מבוא'.

² קורס קדם : 'תורת הצורות של לשון המקרא'.

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-2571	מבוא לדקדוק העברי א' ³	2	-	2	4	א'+ב'
123-1-2581	מבוא לדקדוק העברי ב'	2	-	2		
123-1-0119	יסודות התחביר	2	-	2	2	א'
123-1-1451	תורת ההגה של העברית החדשה	2	-	2	2	א'
123-1-1081	תורת ההגה של לשון המקרא	2	-	2	2	ב'
123-1-1651	הזרכה ביבליוגרפית	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-1461	סמנטיקה	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-1011	ניקוד א'	2	-	2	4	א'+ב'
123-1-2331	ניקוד ב'	2	-	2		
123-1-1311	תולדות הלשון העברית	2	-	2	2	א'/ב'

תנאי מעבר לשנה ב'

1. ציון עובר בכל קורסי שנה א' (פירושו של דבר שסטודנט שנכשל אפילו בקורס אחד לא יוכל לעבור לשנה העוקבת). ציון עובר בשיעורי המחלקה הוא ככלל 56, אך בקורסים 'ניקוד' ו'ערבית בסיסית' הציון העובר הוא 65. בקורסים 'יסודות התחביר' ו'מבוא לדקדוק העברי' הציון העובר הוא 75. אלה הם קורסי קדם לרוב השיעורים בשנים ב' ו-ג'. הרשמה לקורס כלשהו מותנית בסיום קורס-הקדם שלו בהצלחה.
2. ממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי שנה א' במחלקה.
3. פטור מלא מלימודי עברית.

³ בקורסים 'מבוא לדקדוק העברי' ו'יסודות התחביר' יתקיימו בחינות פטור בשבוע הראשון ללימודים.

שנה ב'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-5001	ערבית בסיסית	2	-	2	2	א'
123-1-0109	² ערבית לחוקרי עברית	2	-	2	2	ב'
123-1-1131	³ תורת הצורות של לשון המקרא א'	2	-	2	4	א'+ב'
123-1-2261	תורת הצורות של לשון המקרא ב'	2	-	2		
123-1-1801	⁴ לשון חז"ל – מבוא	2	-	2	2	א'
123-1-1141	תחביר העברית החדשה	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-1071	⁵ חקר השיח של העברית החדשה	2		2	2	א'

בנוסף חייב כל תלמיד להירשם לשניים משלושת קורסי הבחירה האלה :

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-1811	⁶ לשון חז"ל – צורות	2	-	2	2	ב'

² קורס קדם: 'ערבית בסיסית' (או פטור מן הקורס 'ערבית בסיסית' – ראו פטורים ותגבורים להלן).

³ קורס קדם: 'תורת ההגה של לשון המקרא'.

⁴ קורסי קדם: 'תורת ההגה של לשון המקרא', 'תורת הצורות של לשון המקרא' (נלמד במקביל).

⁵ קורס קדם: 'סמנטיקה'.

⁶ קורס קדם: 'לשון חז"ל – מבוא'.

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-0220	7 פרגמטיקה של העברית החדשה	2	-	2	2	ב'
123-1-0097	8 שפה וחברה	2	-	2	2	ב'

סה"כ קורסי בחירה הנדרשים בשנים ב' ו-ג':

קורסים בהיקף של 22 נק"ז (רשימה של קורסי הבחירה מופיעה באתר המחלקה). מומלץ ללמוד את כל קורסי הבחירה של המחלקה.

תנאי מעבר לשנה ג'

ציון 56 בכל אחד מקורסי שנה ב' וממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי המחלקה.

שנה ג'

קורסי חובה וסמינרים

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-1091	9 ארמית מקראית	2	-	2	2	א' ב'
123-1-1351	10 הלשון העברית של ימי הביניים	2	-	2	2	א' ב'
123-1-0031	כתיבה מדעית	2	-	2	2	א'
123-1-0021	4 עברית מקראית: טקסט ולשון	2	-	2	2	א' ב'
	סמינר א'	2	-	2	4	א' ב'
	סמינר ב'	2	-	2		
	סמינר א'	2	-	2	4	א' ב'
	סמינר ב'	2	-	2		

באישור המרצה וועדת ההוראה ניתן ללמוד אחד משני הסמינרים בשנה ב'.

⁷ קורס קדם: 'חקר השיח של העברית החדשה'.

⁸ קורס קדם: 'תורת ההגה של העברית החדשה'.

⁹ קורס קדם: 'תורת ההגה של לשון המקרא'. דרישת קדם לתלמידי המחלקה למקרא שאינם תלמידי לשון: 'עברית מקראית'.

¹⁰ קורסי קדם: 'תורת הצורות של לשון המקרא', 'לשון חז"ל – מבוא'.

⁴ קורס קדם: 'תורת הצורות של לשון המקרא'.

בנוסף חייב כל תלמיד להירשם לשניים משלושה קורסי בחירה שיוצעו מדי שנה.

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	קורס בחירה	2	-	2	2	א/ב'
	קורס בחירה	2	-	2	2	א/ב'
	קורס בחירה	2	-	2	2	א/ב'

סה"כ קורסי בחירה הנדרשים בשנים ב' ו-ג': ראו סעיף זה בשנה ב'.

תוכנית הלימודים – חטיבה (28 נק"ז)

שנה א'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-2571	מבוא לדקדוק העברי א' ⁵	2	-	2	4	א'+ב'
123-1-2581	מבוא לדקדוק העברי ב'	2		2		
123-1-0119	יסודות התחביר ⁵	2	-	2	2	א'
123-1-1011	ניקוד א'	2	-	2	4	א'+ב'
123-1-2331	ניקוד ב'	2		2		
123-1-1461	סמנטיקה	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-1081	תורת ההגה של לשון המקרא	2	-	2	2	ב'

תנאי מעבר לשנה ב'

1. ציון עובר בכל קורסי שנה א' (פירושו של דבר שסטודנט שנכשל אפילו בקורס אחד לא יוכל לעבור לשנה העוקבת). ציון עובר בשיעורי המחלקה הוא ככלל 56, אך בקורס 'ניקוד' הציון העובר הוא 65, ובקורסים 'מבוא לדקדוק העברי' ו'יסודות התחביר' הציון העובר הוא 75. אלה הם קורסי קדם לרוב השיעורים בשנים ב' ו-ג'. הרשמה לקורס כלשהו מותנית בסיום קורס-הקדם שלו בהצלחה.
2. ממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי שנה א' במחלקה.
3. פטור מלא מלימודי עברית.

⁵ בקורסים 'מבוא לדקדוק העברי' ו'יסודות התחביר' יתקיימו בחינות פטור בשבוע הראשון ללימודים.

שנה ב'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-1311	¹³ תולדות הלשון העברית	2	-	2	2	א'ב'
123-1-1801	¹⁴ לשון חז"ל – מבוא	2	-	2	2	א'
123-1-1071	¹⁵ חקר השיח של העברית החדשה	2	-	2	2	א'

בנוסף חייב כל תלמיד להירשם לקורס אחד משלושת קורסי הבחירה האלה:

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-1811	⁶ לשון חז"ל – צורות	2	-	2	2	ב'
123-1-0220	⁷ פרגמטיקה של העברית החדשה	2	-	2	2	ב'
123-1-0097	⁸ שפה וחברה	2	-	2	2	ב'

תנאי מעבר לשנה ג'

ציון 56 בכל אחד מקורסי שנה ב' וממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי המחלקה.

שנה ג'

קורסי חובה וסמינרים

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	סמינר א'	2	-	2	4	א'+ב'

¹³ בתוכנית זו אפשר ללמוד את הקורס 'תולדות הלשון' גם בשנה א'.

¹⁴ קורס קדם: 'תורת ההגה של לשון המקרא'.

¹⁵ קורס קדם: 'סמנטיקה'.

⁶ קורס קדם: 'לשון חז"ל – מבוא'.

⁷ קורס קדם: 'חקר השיח של העברית החדשה'.

⁸ קורס קדם: 'תורת ההגה של העברית החדשה' או 'תורת ההגה של לשון המקרא'.

		2		2	סמינר ב'	
א'ב'	2	2	-	2	קורס בחירה ממגוון קורסי המחלקה	

- תוכנית זו מיועדת גם לתלמידים הלומדים במחלקה ללימודים רב-תחומיים (147)

הערות כלליות

* כדי לסגור את התואר במחלקה יש להגיע לממוצע של 65 לפחות בשיעורי המחלקה.

סמינרים

במסגרת מחלקה ראשית יש לכתוב שתי עבודות סמינר. בתוכנית הדו-מחלקתית ובמסגרת מחלקה משנית יש לכתוב עבודת סמינר אחת.

העבודה תוגש לא יאוחר מ-30 בספטמבר בסוף שנת הלימודים שבה מתקיים הסמינר. בקשות לדחיית מועד ההגשה לא יידונו לאחר 30 בספטמבר של אותה שנת הלימודים (תקנות מפורטות יותר ניתן לקבל במזכירות המחלקה). כללי הגשת העבודה ייקבעו על ידי המרצה בהתאם לתקנון הסמינרים. זכאים להשתתף בסמינרים רק תלמידים שסיימו את כל החובות של שנה א'. אין להשתתף בשני סמינרים של מרצה אחד או בנושא אחד.

לימודי עברית

*הקבלה למועמדים שאינם דוברי עברית מותנית ברמה ו' לפחות בבחינת יע"ל. מועמדים ברמה ו' יתקבלו בתנאי שבתוך סמסטר אחד יגיעו לרמת פטור.

פטורים ותגבורים

1. השיעור 'ערבית בסיסית' מיועד לתלמידים שאינם יודעים ערבית. לא יוכלו להשתתף בו תלמידים שקיבלו ציון עובר בערבית בבחינת הבגרות (3 יחידות ומעלה) או ששפת אימם ערבית. תלמידים שקיבלו ציון עובר בערבית בבחינת הבגרות ישלימו את הנקודות החסרות בתיאום עם ועדת ההוראה המחלקתית. תלמידים ששפת אימם ערבית ישלימו את הנקודות החסרות בקורס 'מיומנויות בעברית כשפה שנייה' (123-1-0230) בשנה א'.
2. לתלמידי שנה א' ששפת אימם אינה עברית מומלץ מאוד להירשם לשיעורי תגבור בקורסי היסוד 'ניקוד' (א'+ב'), 'מבוא לדקדוק העברי' (א'+ב') ו'ניתוח תחבירי' (א'+ב'). השיעורים נכללים בסל שירותי התמיכה של דיקנאט הסטודנטים.
3. תלמידים ששפת אימם עברית יחויבו אף הם בשיעורי תגבור בסמסטר ב' אם הישגיהם בסמסטר א' יהיו נמוכים מן הרף שהציבו המרצים בקורסים הנידונים. התגבור לתלמידים אלה כרוך בתשלום סמלי ומתבצע במתכונת של חונכות אישית (פרטים נוספים בדיקנאט הסטודנטים).

חובה לקרוא את פרק תקנון הפקולטה לתואר ראשון